

Raport z antykonferencji
„Kobiety to nie jest temat zastępczy. Jesteś ważna?”
przeprowadzonej w ramach projektu
“Samorządne II – miejsce przy stole”
przez Fundację Laboratorium Zmiany

Opole, 17 czerwca 2025

Założenie organizacyjne i przygotowanie antykonferencji.

Antykonferencja, inaczej określana jako Otwarta Przestrzeń (ang. Open Space) jest formułą umożliwiającą prowadzenie równoległych dyskusji przez kilkudziesięcio, a nawet kilkusetosobowe grupy. Możliwość zaproszenia i spotkania osób reprezentujących różne środowiska, grupy, organizacje i instytucje stwarza doskonałą okazję do pogłębienia dialogu oraz zacieśnienia współpracy międzysektorowej i instytucjonalnej – formuła Antykonferencji doskonale koresponduje z tymi warunkami. Istotą Antykonferencji jest to, że jej program i przebieg ustalane są przez uczestników i uczestniczki w trakcie jego trwania. Stwarza to wyjątkową okazję do zaangażowania wszystkich osób w rozmowy dotyczące ich bezpośrednio, poruszające ważne dla wszystkich kwestie. Poprzez zgłaszanie tematów będących dla nich ważnymi, sami/e tworzą atmosferę zaangażowania i samoorganizacji. Takie zaplanowanie konferencji umożliwiło przeprowadzenie kilku równoległych rozmów, których przebieg będzie opisany w raporcie. Nad prawidłowym przebiegiem spotkania czuwał zespół facylitatorek, co zagwarantowało właściwy przebieg spotkania. Głównym ich zadaniem było omówienie zasad, zbudowanie atmosfery otwartości i zaufania, pobudzenie osób uczestniczących do wzięcia odpowiedzialności za przebieg wydarzenia, a tym samym zgłaszanie tematów do dyskusji.

Przygotowanie konferencji miało miejsce podczas warsztatu planującego, który odbył się w Opolu podczas spotkania z lokalną grupą liderek, która bierze udział w projekcie i reprezentuje subregion. Spotkanie było prowadzone przez facylitatorkę, która przybliżyła ideę antykonferencji, jej zamysł w ramach projektu oraz temat wiodący całej serii wydarzeń, które odbywają się w regionie, czyli „Kobiety to nie jest zastępczy”. W spotkaniu przygotowawczym (20.03.2025) wzięło udział 5 uczestniczek projektu. Rozmawiałyśmy o: podejmowaniu decyzji (kto i o czym decyduje w moim życiu?), o tym, co lub kto sprawiło, że jestem tu, gdzie jestem („moja determinacja i odwaga”, „rynek pracy mi to zrobił”), jakie mam nastawienie do swojej liderkiej aktywności („zaopiekować świat, ja poczekam”, „poczucie gotowości, bo w kryzysie sięgamy po kobiety”, „kobieta-recykling”, „jest nałożona presja”, „dla mnie są resztki ze stołu”/„gorsze zostaje dla mnie”, „chcę być zauważona i dostrzeżona”) i jak wygląda wizja mojej aktywności społecznej w przyszłości („Dałam, dałaś radę”, „Zaczynam od zera, raz po raz”, „Jestem ważna”). Spotkanie było w formule hybrydowej, jedna z uczestniczek łączyła się zdalnie. Choć z godziny na godzinę nastrój opadał pod wpływem refleksji, spotkanie zakończyło się mocnym akcentem i wezwaniem do działania, by docenić samą siebie i swoje osiągnięcia nawet, jeśli inni tego nie robią. Stąd wziął się przewrotny tytuł antykonferencji „Kobiety to nie jest temat zastępczy. Jesteś ważna?” To zaproszenie opolskich Samorządnych do wspólnej refleksji nad drogą, jaką przebyły i próba dostrzeżenia oraz docenienia ich wkładu w lokalną społeczność.

Przebieg antykonferencji.

Antykonferencja przeprowadzona została w dniu 17 czerwca 2025 roku, odbyła się w Centrum Aktywizacji Społecznej w Opolu. Wydarzenie zostało objęte patronatem Rady Kobiet w Opolu. Wzięły w niej udział uczestniczki projektu (lokalne działaczki), przedstawicielki Rady Kobiet w Opolu, przedstawiciele organizacji pozarządowych i lokalnego samorządu, studentki, mieszkanki i mieszkańcy Opolu.

W pierwszej części nastąpiło oficjalne otwarcie oraz wprowadzenie do tematu wydarzenia. Spotkanie zostało rozpoczęte przybliżeniem zasad dyskusji, formy zgłaszania tematów, sposobie pracy podczas wydarzenia. Następnie odbyło się ćwiczenie wstępne integrujące osoby uczestniczące. W drugiej części zostały zgłoszone tematy do dyskusji, osoby chętne dokonywały wyboru najbardziej interesujących obszarów do dyskusji na bazie wcześniejszych skojarzeń. Tematy były proponowane do tury pierwszej i drugiej, wspólnie łączyliśmy tematy, gdy propozycje były sobie bliskie, aby rozmowy przebiegały sprawnie.

Z każdej podgrupy sporządzony został mini raport, których zapis znajduje się w dalszej części niniejszego opracowania. Po zakończeniu rozmów uczestniczki i uczestnicy przedstawiali swoje raporty opowiadając o najciekawszych wnioskach z dyskusji, aby wszyscy mogli usłyszeć co się działo przy pozostałych stolikach rozmów oraz wyciągnąć kolejne wnioski dla siebie jako przedstawicieli instytucji i organizacji.

Na zakończenie spotkania zostało przeprowadzone podsumowanie oraz ewaluacja spotkania, która dotyczyła przebiegu wydarzenia oraz programu. Zawierała też pytanie otwarte umożliwiające podzielenie się, co było największą zaletą dla nich osobiście.

Przeprowadzone zostały rozmowy na następujące tematy:

Temat: Czego kobiety zazdroszczą mężczyznom? (a może niczego?)

Wnioski z dyskusji:

- Uprzywilejowanie (od pokoleń): edukacja, rządy, wolność, oceny.
- Brak obciążenia rodziną.
- Wolność organizacji czasu.
- Brak obciążenia mentalnego sprawami innych.
- Pewność siebie, nawet przy braku kompetencji.
- Skupienie na jednym, a nie na dziesięciu sprawach na raz.
- Chęć podejmowania ryzyka.
- Zgarnianie pochwał i nagród.
- Ciekawość większa niż obawy.
- Brak karania za porażki w procesie wychowania.

Pomysły, inspiracje i rozwiązania które pojawiły się podczas dyskusji:

- Zmienić przekonania - edukacja, wychowanie.
 - Organizowanie pól do dyskusji.
 - Budowanie empatii.
 - Budowanie zaufania społecznego.
-

Temat: Co znaczy, że jesteś ważna dla siebie?

Wnioski z dyskusji:

- Mój balans wewnętrzny jest bliższy dla mnie, ważny dla mnie
- Kochaj bliźniego jak siebie samego.
- Jestem ważna dla siebie, kiedy nie przekraczam swoich granic, znam swoje granice.
- Mam wolność (decyzji, postępowania).
- Mogę sobie pozwolić na wolność. Odwaga wolności.
- Egoizm (robię coś dla siebie) - coś dobrego, zdrowy egoizm.
- Kiedy mogę zdjąć oczekiwania od najbliższych, od świata, od kobiet.
- Jestem ważna kiedy stawiam swoje potrzeby na pierwszym miejscu.

Pomysły, inspiracje i rozwiązania które pojawiły się podczas dyskusji:

- Odwróć pytanie - kiedy nie jesteś ważna dla siebie?
-

Temat: Miejsce i rola kobiet w polityce.

Wnioski z dyskusji:

- Trzeba zmienić schematy myślowe (stereotypy).
- Trzeba pokazywać, że kobiety też są silne, mogą skutecznie zarządzać państwem.
- Więcej mężczyzn niż kobiet interesuje się polityką i się w nią angażuje.
- Kobiety często mówią, że nie interesuje się polityką bo np. jest brudna, odstręczająca.
- Większa reprezentacja kobiet na prawicy (jak w Niemczech, Włoszech, Francji).

Pomysły, inspiracje i rozwiązania które pojawiły się podczas dyskusji:

- Dlaczego brakuje charyzmatycznych kobiet polityczek?
 - Zainteresowane dziewczyny polityką, aby pojawiło się nowe pokolenie liderek politycznych.
 - Pokazać kobietom jak ważne jest by brały udział w kreowaniu rzeczywistości, istotność wpływu.
-

Temat: Jak się mówi o kobietach? Feminatywy

Wnioski z dyskusji:

- Kiedyś ich "nie było", nie były popularne.
 - Feminatywy są wyśmiewane. Brzmia dla niektórych dziwnie.
 - Z obserwacji wynika, że nie tylko mężczyźni są przeciwko ich używaniu, nie tylko oni wyśmiewają.
 - Dodatkowe przemyślenia: kobiety się rozwijają, a mężczyźni zostali w tyle; czy kobiety bardziej się wspierają czy rzucają kłody pod nogi?. "Nie mów co u ciebie, bo przyjaciel wie, a wróg się ucieszy" - zawiść, przyjaźń z mężczyznami jest prostsza. Negatywne doświadczenia z pracy w żeńskim środowisku.
 - Stereotypy np. lekarz mężczyzna jest lepszym specjalistą.
 - Zinternalizowana mizoginia, wychowanie.
 - Komplementy od kobiet są bardziej szczere. Ale kobiety komentują wygląd albo głównie słyszą komentarze dot. wyglądu.
-

Temat: Jak dbasz o swój dobrostan i emocje?

Wnioski z dyskusji:

- Teraz już umiem - trzeba się tego nauczyć.
- Stawiam na siebie - swoje emocje, finanse, odwagę.
- Spokój - ruch, praca intelektualna, życzliwość.
- Dbamy o swoje zasoby by zadbać o innych.
- Mówię sobie "stop"
- Pozwolenie sobie na ciszę.
- Jak wyrwać się z kultury zapier*olu?

Pomysły, inspiracje i rozwiązania które pojawiły się podczas dyskusji:

- Dla kogo możesz poświęcić swój dobrostan?
- Dbać o siebie.

Temat: Czy kobieta to płęć?

Wnioski z dyskusji:

- Kobieta to stan umysłu.
- Tożsamość płciowa to decyzja.
- Tranzycja budzi niepokój, wymaga ogromnej odwagi.

Pomysły, inspiracje i rozwiązania które pojawiły się podczas dyskusji:

- Potrzeba edukacji.
-

Temat: Czy mamy odwagę być sobą? Żyć na własnych zasadach, znać siebie, rozumieć siebie, mieć poczucie własnej wartości, nie wątpić w siebie?

Wnioski z dyskusji:

- Wymaga to czasu.
- Zdjęcie schematów, którymi zostaliśmy obarczone.
- Być sobą to robić to, co czuję z szacunkiem dla otoczenia, to poznanie siebie, pokazanie siebie.
- Wymaga świadomości i odwagi.
- Być sobą nie znaczy uzewnętrzniać się przed wszystkimi i zawsze.
- Trudno być sobą - bo trudno unikać powtórek matki do córki.
- Bycie sobą wymaga odwagi i budowania swoich granic, bycie sobą też ma granice (zasady społeczne).
- Być sobą to także narażenie się na niezrozumienie.
- W byciu sobą ważna jest akceptacja, szacunek.

Pomysły, inspiracje i rozwiązania które pojawiły się podczas dyskusji:

- Zastanawiać się wciąż: czy to jak się ubieramy jest odwagą w byciu sobą?
 - Jak odważnie być sobą - pracować nad poczuciem własnej wartości, poukładanie swojego wewnętrznego świata.
 - Mieć obok siebie tych, którzy mnie wspierają i rozumieją.
-

Raport został sporządzony przez Fundację Laboratorium Zmiany.

Projekt „Samorządne 2 – miejsce przy stole” jest realizowany przez Fundację Laboratorium Zmiany i finansowany ze środków Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO.